

Cyfarfod 14 Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau Partneriaeth Bioamrywiaeth Cymru

Y Drenewydd, 21 Tachwedd 2014

Yn bresennol: Liz Howe, cyd-Gadeirydd (CNC); Stephen Bladwell, cyd-Gadeirydd (RSPB Cymru T/C); Sean McHugh, Ysgrifenyddiaeth (PBC); Steve Lucas (BCT); Adrian Fowles (CNC); Lizzie Wilberforce (WTW/WTSWW); Clare Dinham (Buglife); Colin Cheesman (Plantlife Cymru); Sam Bosanquet (CNC/BBS); Russel Hobson (BC); Rachel Taylor (BTO); Claire Install (British Dragonfly Society); Sian Whitehead (NRW)

Ymddiheuriadau: Sinead Lynch (BBCT); Dan Foreman (Prifysgol Abertawe); Dave Lamacraft (Plantlife Cymru); Liz Halliwell (CNC); Jean Matthews (CNC); Andy Jones (CNC); Reg Thorpe (RSPB Cymru); Gareth Griffith (Prifysgol Aberystwyth); Sarah Bird (Sw Caer); Mark Barber (ARC); Mike Wilson (Amgueddfa Cymru); Ray Woods (British Lichen Society)

Cadarnhawyd bod cofnodion y cyfarfod diwethaf yn gywir.

Rhif.	Diweddariad/Cam gweithredu	Pwy/Pryd	Sylwadau ychwanegol
1	<p>Cyflwyniad Buglife</p> <p>Cafwyd cyflwyniad gan Clare Dinham (Buglife) sydd bellach yn gweithio yng Nghaerdydd (swyddfa RSPB Cymru)</p> <p>Bydd Buglife yn canolbwyntio ar ddwy brif thema: peillwyr; a rhywogaethau dŵr croyw</p> <p>Uchafbwyntiau: Prosiect Safle Tir Llwyd Gorllewin Morgannwg; Prosiect Ystâd Ddiwydiannol Wrecsam - safle allweddol ar gyfer y gwibiwr brith; Datblygu Prosiect B-line (peillwyr) ac adroddiad ar wenyn Cymreig; prosiectau cimwch afon crafanc wen gan gynnwys 'hyrwyddwyr cimychiaid afon'; lansio arolwg o chwilog olew ar y gweill yn 2015</p> <p>Cofnod o'r Chwilen Ddaear Las (<i>Carabus intricatus</i>) yng Nghastell-nedd Port Talbot. Chwilen brin, o Ddyfnaint a Chernyw yn wreiddiol. Canfuwyd y chwilen dan yr enw <i>Wormwood moonshiner</i> (<i>Amara fusca</i>) yn Nociâu Casnewydd, yn porthi ar y feidiog lwyd er na wyddom a oes</p>		<p>Blines https://www.buglife.org.uk/campaigns-and-our-work/habitat-projects/b-lines</p> <p>Arolwg o'r Chwilen Olew https://www.buglife.org.uk/oil-beetle-survey</p>

	cytref yno.		
2	Y diweddraf gan bartneriaid	Pawb i anfon diweddariad cryno at Sean McHugh (smchugh@wtwales.org) i'w roi ar wefan y Bartneriaeth.	
3	<p>Cyfarfod o Gadeiryddion PBC. Cafwyd y wybodaeth ddiweddraf gan Stephen Bladwell. Rhoddodd Arwel Jones gyflwyniad ar Brosiect Tirwedd Llŷn. Bydd yn gofyn i'r Grŵp Ecosystem a'r Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau sut y gallant gyfrannu at ddatblygu Cynllun Rheoli Tirwedd Llŷn.</p> <p>Soniodd Stephen am arolwg Ymateb i Sefyllfa Byd Natur y DU a fydd yn cynnwys adran benodol ar Gymru. Dadansoddi'r bylchau ac ystyried dulliau cyflenwi. Bydd yr holl gadeiryddion Ecosystem yn cael copi o'r arolwg. Angen ymatebion erbyn canol mis Rhagfyr. Bydd y casgliadau'n cael eu cynnwys yn adroddiad Sefyllfa Byd Natur 2016.</p> <p>Mae RSPB Cymru hefyd wedi rhyddhau ymgyrch mewn ymateb i ymgyngoriad y Cynllun Adfer Natur.</p> <p>Diweddariad Bwrdd Strategol Bioamrywiaeth Cymru (Steve Lucas).</p>	<p>Stephen Bladwell i rannu nodiadau am Gynllun Rheoli Tirwedd Llŷn a manylion cyswllt staff y prosiect.</p> <p>Stephen i ddsbarthu manylion am arolwg Ymateb i Sefyllfa Byd Natur.</p> <p>Steve Lucas i anfon nodiadau'r Bwrdd Strategol.</p>	<p>Ymgyrch ymgyngori Cynllun Adfer Natur yr RSPB</p> <p>http://www.rspb.org.uk/community/getinvolved/wales/b/wales-blog/archive/2014/11/12/nature-needs-your-help.aspx</p> <p>Dolen gyswllt i'r ymgyngoriad ar y Cynllun Adfer Natur: http://cymru.gov.uk/consultations/environmentandcountryside/nature-recovery-plan/?skip=1&lang=cy</p> <p>Dyddiad cau: 3 Rhagfyr 2014</p>

<p>Mae Matthew Quinn yn chwilio am gyfraniadau i'r Cynllun Adfer Natur gan aelodau'r Bwrdd Strategol. Cynhelir sesiwn weithdy ym mis Chwefror/Mawrth. Bydd y Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau yn cymryd rhan yn y gweithdy, ond pwysleisiodd yr aelodau bod angen gwybodaeth ategol cyn y gweithdy. Nododd aelodau'r Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau fod angen i'r Cynllun roi pwyslais ar rôl a swyddogaeth rhywogaethau a chefnogi cyrff anllywodraethol i gyflwyno camau gweithredu ar rywogaethau. Nid oes amserlen bendant i lansio'r Cynllun – efallai yn y gwanwyn neu yn y Sioe Fawr yn yr haf.</p> <p>Daw ymgynghoriad y Cynllun Adfer Natur i ben ar 3 Rhagfyr. Bydd Gweinidog yr Amgylchedd Carl Sargeant yn mynychu cyfarfod nesaf SB ym mis Ionawr 2015 – ac mae'r gweinidog yn debygol o fynnu bod mesurau lleihau tlodi'n rhan o ymatebion yr ymgynghoriad.</p> <p>Cronfa Natur- hysbyswyd RSPB, Amphibian & Reptile Conservation; a'r Ymddiriedolaeth Natur am eu llwyddiant o ran y dyfarniad cyllid. Rhaid cwblhau'r prosiect erbyn 2015.</p> <p>Cronfa Gystadleurwydd CNC a Chronfeydd y Bartneriaeth Strategol – cyhoeddir canlyniadau erbyn y Nadolig, a bydd sefydliadau'n cael gwybod a fuont yn llwyddiannus neu os bydd eu cymorth ariannol yn lleihau/dod i ben yn achos cronfa'r Bartneriaeth Strategol.</p>	<p>Pawb – ymatebion cyffredinol y Grŵp i ymgynghoriad y Cynllun Adfer Natur gyda sylwadau o safbwynt eich sefydliad chi.</p> <p>Pawb – anfon ymateb eich sefydliad chi i ymgynghoriad y Cynllun Adfer Natur.</p> <p>Liz Howe i holi a oes proses apelio gan CNC parthed dyfarnu cyllid CNC.</p>	
--	---	--

	<i>Cynrychiolwyr cyrff anllywodraethol yng nghyfarfodydd WBSB (BCT; BC; WT; RSPB)- rôl dylanwadu a chynghori'r Llywodraeth Cymru ar faterion bioamrywiaeth.</i>		
4	Prosiect Bylchau Tystiolaeth. Cafodd y grŵp drafodaeth drylwyr am amcanion a ffrwyth ymchwil y prosiect. Nodwyd bylchau tystiolaeth gan y Grŵp, a lluniwyd cynigion ymchwil. Bydd Liz yn siarad gyda Tracey Lovering er mwyn mapio camau nesa'r Grŵp Arbenigol	Liz Howe i siarad gyda Tracey Lovering a rhoi adborth i'r grŵp.	
5	Adolygu cynllun gwaith/aelodaeth y Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau. Bu'r Grŵp yn trafod y camau gweithredu a'r rhestr aelodaeth adeg y cyfarfod.	Sean i ddiweddarau'r cynllun a'i bostio ar wefan y Bartneriaeth.	
6	Diweddariad am integreiddio cynefinoedd rhywogaethau – mae Gareth Thomas (RSPB Cymru) wrthi'n diweddarau'r daenlen integreiddio cynefinoedd ar gyfer adar. Bydd Stephen yn mynd i'r afael â'r gwaith ar gyfer unrhyw waith integreiddio cynefinoedd sy'n weddill.	Stephen i ddiweddarau'r tablau integreiddio rhywogaethau-cynefinoedd (coetir a gwlyptir) ar gyfer eu llofnodi/cymeradwyo.	
7	Unrhyw fater arall Taflenni cyngor/dolenni S42. Mae hyn yn bosibl, er nad ar gyfer pob rhywogaeth. Gofynnwyd i aelodau'r Grŵp gasglu canllawiau ar gynefinoedd rhywogaethau a/neu ddiweddarau'r daenlen. Cyfeiriwyd at rôl partneriaid Arweiniol yn y drafodaeth. Er nad yw Llywodraeth Cymru wedi mabwysiadu hyn yn derfynol, mae canllawiau ar gael gan yr adolygiad o Ddyfodol Cynlluniau Gweithredu Bioamrywiaeth.	Pawb – anfon dolenni/canllawiau rheoli Rhywogaethau at Sean a diweddarau taenlen adnabod rhywogaethau S42 lle bo modd. Sean i rannu copiâu o nodyn y Partner arweiniol. Russel/Adrian i anfon taenlen mapio rhywogaethau'r partner arweiniol at Sean.	Adolygiad Pum Mlynedd: http://incc.defra.gov.uk/page-6048

	<p>Roedd taenlen gysylltiedig yn dangos pa asiantaeth/sefydliad sy'n gyfrifol am gyflwyno camau gweithredu ar gyfer rhywogaethau penodol. Ni ellir gwneud hyn yn anffurfiol gan na fyddai rhai cyrff anllywodraethol o bosibl am gofrestru rhestr o rywogaethau niferus gydag adnoddau cyfyngedig.</p> <p>Soniodd Liz Howe am y 6ed Adolygiad Pum Mlynedd o atodlen 5 ac 8 rhywogaethau o Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981. Bydd yr adolygiad yn ystyried y modd y dehonglir meini prawf. Efallai y bydd yn effeithio ar Atodlen 9 (rhywogaethau goresgynnol estron) hefyd. Mae Bil Seilwaith newydd yn cynnig bod tirlfeddianwyr yn mynd i'r afael â rhywogaethau goresgynnol estron ar eu tir eu hunain er mwyn eu hatal rhag lledaenu.</p> <p>BARS – rhai materion gyda 'hen ddata' a dileu.</p>	<p>Sean i ofyn i Holly: parthed ymholiadau BARS</p>	
<p>Eitemau sefydlog</p>			
<p>8</p>	<p>Rhaglen waith y Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau. Trafodwyd yn eitem 5</p> <p>Camau gweithredu o gyfarfod y Cadeiryddion wedi'u trafod yn eitemau 3 a 4</p> <p>Eitemau ar gyfer agenda'r cyfarfod nesaf – awgrymwyd bod y Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau yn canolbwyntio ar drosolwg cenedlaethol o rywogaethau blaenoriaeth.</p>	<p>Russel i wirio â Stephen parthed: ymarferoldeb ac amcanion yr adolygiad o rywogaethau</p>	
	<p>Dyddiad y cyfarfod nesaf Wythnosau yn cychwyn ar 4 ac 11 Mai 2015. Awgrymwyd ymweliad maes â chanolfan yr RSPB yn Ynys-hir</p>	<p>Sean i holi Stephen a yw Ynys-hir ar gael</p>	

Camau gweithredu ac eitemau parhaus			
i	Holl bartneriaid i anfon diweddariadau cryno o'r holl brosiectau y maent yn gysylltiedig â nhw, at Sean i'w dosbarthu i'r Grŵp Arbenigol ar Rywogaethau. Gellir hefyd rhoi'r diweddariad treigl yn adran y Grŵp ar wefan PBC.	Pawb/diwedd Rhagfyr 2014	Dolen gyswllt i dudalen y Grŵp ar wefan PBC: http://www.biodiversitywales.org.uk/39/cy-GB/Gr-p-Arbenigol-ar-Rywogaethau
ii	System Adrodd ar Weithredu Bioamrywiaeth (BARS) Mae BARS 2 bellach ar waith - gwefan hawdd ei defnyddio gyda'r camau gweithredu a'r mapiau blaenoriaethau ar gyfer grwpiau ecosystemau	Anogir pawb i edrych ar wefan BARS a manteisio ar gyfleoedd i gyfrannu/rhoi sylwadau	Dolen gyswllt a gwybodaeth am BARS: http://biodiversitywales.org.uk/45/cy-GB/System-Adrodd-am-Weithredu-Bioamrywiaeth-BARS- Dolen gyswllt i fapiau blaenoriaeth: http://www.biodiversitywales.org.uk/en-GB/Ecosystems--Species-Expert-Groups